

Lovforslag om blokeringsfiltre og forbud mod terrorpropaganda

1. Executive summary

Justitsministeriet fremsatte den 12. januar 2017 et lovforslag med fire tiltag til bekæmpelse af terrorisme og radikalisering.

Denne analyse redegør for, hvordan to aspekter af lovforslaget – et generelt forbud mod terrorpropaganda, og en adgang til at blokere hjemmesider, der overtræder straffeloven – risikerer at indskrænke ytrings- og informationsfriheden på en vilkårlig og uforholdsmæssig indgribende måde.

Forbuddet mod terrorpropaganda vurderes på baggrund af dets manglende afgrænsning og uklare definition af, hvad der omfatter "terrorfremmende propaganda" og "rene lovlige sympatierklæringer", at ramme bredere end hensigten og gøre det svært for den enkelte at forudsige, hvornår deling af terrormateriale vil være strafbart. Lovforslaget er næppe i sig selv uforeneligt med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) ud fra en proportionalitetsvurdering, men dets uklarhed medfører en risiko for, at det ikke lever op til EMRKs legalitetsprincip om klarhed og forudsigelighed.

Det anbefales, at lovforslaget målrettes og afgrænses, så det alene er propaganda for de terrororganisationer, der udgør en egentlig trussel mod Danmark – nærmere bestemt grupper, der er i væbnet konflikt med Danmark som f.eks. ISIS – som forbydes. Det kan gøres ved at ændre straffelovens § 101 a eller § 102, stk. 2, nr. 4.

Den foreslåede hjemmel til at blokere hjemmesider, der antages at overtræde straffeloven, medfører langt lempeligere mulighed for helt at forhindre adgangen til online ytringer, hvilket kan udgøre et vidtgående indgreb i ytrings- og informationsfriheden. Dette forhold forværres af, at adgangen til at blokere hjemmesider ikke er begrænset til terrorpropaganda men derimod omfatter alle straffelovsovertrædelser inkl. eks. racismeparagraffen. Hjemlen til at blokere hjemmesider går således langt videre end nødvendigt og må på baggrund af den teknologiske udvikling yderligere forventes at få begrænset effekt i praksis.

Det anbefales, at en regel om blokering af hjemmesider begrænses til at gælde overtrædelser af straffelovens §§ 114-144 j om terror – samt §§ 101a eller 102, stk. 2, nr. 4, hvis den første anbefaling om terrorpropaganda bliver taget til følge. I andre tilfælde synes den gældende § 803 i retsplejeloven om beslaglæggelse at være et tilstrækkeligt middel imod ulovlige hjemmesider.

2. Indledning

Justitsministeriets lovforslag af 12. januar 2017 vedrører ændringer af en lang række love, herunder straffeloven og retsplejeloven¹. Hensigten med lovforslaget er at *"forhindre, at flere unge mennesker bliver radikaliserede og ender med at støtte terrororganisationernes modbydelige ideologi. Det er afgørende for trygheden her i landet."*²

For at forebygge radikaliseringen af unge vil ministeren lade det fremgå klart af § 114 e, at propaganda for terror er forbudt, ligesom en ny paragraf i retsplejeloven skal give politiet hjemmel til med retskendelse at blokere hjemmesider, som antages at overtræde straffeloven.³

Først analyseres ændringen af straffelovens § 114 e om terrorpropaganda, hvorefter analysens anden halvdel handler om indsættelsen af en ny § 791 d i retsplejeloven til blokering af hjemmesider.

---

¹ Udkast til forslag om lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (bekæmpelse af udbredelse af terrorpropaganda, blokering af hjemmesider, stop af offentlige ydelser til fremmedkrigere m.v.) – herefter henvist til som *Lovforslaget*.

² <http://www.justitsministeriet.dk/nyt-og-presse/pressemeddelelser/2017/skaerpet-indsats-mod-terrorpropaganda-skal-forhindre>

³ Med henblik på personer, der allerede er blevet radikaliserede, indeholder lovforslaget to andre aspekter, der for det første skærper betingelserne for prøveløsladelse af terrordømte, og for det andet afskærer udrejste fremmedkrigere fra at modtage offentlige ydelser fra den danske statskasse.

Den følgende analyse fokuserer alene på de aspekter af lovforslaget, som angår ytringsfriheden, hvilket vil sige de to dele om terrorpropaganda og hjemmesideblokeringer.

3. Terrorpropaganda

3.1 Den foreslåede ændring

Terror og diverse former for medvirken til terror er forbudt efter straffelovens §§ 114-114 j. De tilføjede ekstrabestemmelser fra a til j viser, hvordan straffeloven har udviklet sig i takt med terrortruslen mod Danmark. §§ 114 og 114 a forbyder den egentlige deltagelse i terrorangreb, mens §§ 114 b-114 d gælder aktiv støtte i form af penge, rekruttering og træning. § 114 e, som er paragraffen, Justitsministeriet nu vil justere, gælder mere indirekte former for medvirken. Af § 114 e, 1. pkt., fremgår:

"Med fængsel indtil 6 år straffes den, som i øvrigt fremmer virksomheden for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af §§ 114, 114 a, 114 b, 114 c eller 114 d."

§ 114 e forbyder altså alt, der fremmer terrorismens virksomhed. Der er hermed tale om et indirekte medvirkensansvar.⁴ Det gælder f.eks. rådgivning af grupper, som både har en humanitær og en terroristisk side, såvel som opfordringer til at begå terrorangreb. Som det vil blive beskrevet nedenfor, har domstolene også brugt bestemmelsen mod ytringer, som ikke kan siges at være egentlige tilskyndelser.

Af det nye lovforslag fremgår det, at § 114 e, 1. pkt., ændres, så der efter *"handling omfattet af §§ 114, 114 a, 114 b, 114 c eller 114 d"* skal stå *"herunder ved udbredelse af propaganda til fordel for en sådan person, gruppe eller sammenslutning."* Bestemmelsen omfatter således et bredt forbud mod terrorpropaganda uanset hvilken terrorgruppe eller terrorist, det omhandler.

I lovforslaget undtages: *"Mediernes udbredelse af propagandamateriale som led i en afbalanceret nyhedsformidling vil fortsat ikke være omfattet af strafansvaret i den foreslåede bestemmelse. Det samme gælder udbredelse med henblik på at starte en generel debat om terrorisme, ligesom udbredelse af*

---

⁴ Professor Jørn Vestergaard bemærker, at *"bestemmelsen kriminaliserer også forhold, som kan være kendetegnet ved en betydelig fjernhed fra konkrete terrorhandlinger,"* jf. hans artikel *Terrorfremme, bødestraf, rettighedstab, legalitet og ytringsfrihed*, 2014, s. 1.

propagandamateriale, hvor afsenderen tager afstand fra indholdet i materialet, heller ikke vil være omfattet af straffansvaret, idet der ikke vil være tale om at fremme virksomheden for en terrororganisation mv.”⁵

Med andre ord kan man straffrit dele terrorpropaganda, hvis det fremgår, at man ikke selv er enig, hvormed man må antage, at kun de, som oprigtigt sympatiserer med terror, kan blive straffet.

Spørgsmålet er, om loven kan betragtes som præciserende af allerede gældende ret eller om den medfører en mere subtil indskrænkning af ytringsfriheden ved at tippe den balance, der i øjeblikket er mellem *ulovlige* terrortilskyndelser og -billigelser overfor *lovlige* sympatierklæringer.

3.2 Gældende ret

Straffelovens § 136, stk. 1, forbyder generelt offentlige tilskyndelser til enhver forbrydelse, men den træder i baggrunden, hvis der angående en konkret forbrydelse er en særlig lov om tilskyndelse med højere strafferamme.⁶ § 114 e, hvis strafferamme er 6 år (og i særlige grove tilfælde endda 10 eller 16 år), er derfor den relevante bestemmelse, hvis nogen tilskynder til terror.

Af dens bemærkninger fremgår det, at formålet med § 114 e er at få ”*bistand til en terrororganisation i form af tilskyndelse, råd eller dåd kriminaliseret i vidt omfang. Som det udtrykkeligt fremgår af bestemmelsen, kræves det imidlertid, at der er tale om en medvirken, som på en eller anden måde ”fremmer” den kriminelle virksomhed. Det er således vigtigt at slå fast, at rene sympatitilkendegivelser i forhold til terrororganisationer således ikke er omfattet af den foreslåede § 114 b [som er § 114 e’s daværende titel]. Påskønnelse eller anerkendelse af konkrete terrorhandlinger, kan imidlertid efter omstændighederne være omfattet af den gældende bestemmelse i straffelovens § 136, stk. 2.”⁷*

§ 136, stk. 2, forbyder offentlig og udtrykkelig billigelse af terrorforbrydelser⁸ - og omfatter tilfælde, hvor personer ”*offentligt roser eller udtrykkeligt billiger en Forbrydelse, naar dette ikke kan anses som egentlig Tilskyndelse til at begaa Forbrydelsen*”, som det oprindelige lovforslag fra 1939 formulerede det.⁹ Forbuddet

⁵ Udkast, Lovforslag – Bekæmpelse af udbredelse af terrorpropaganda, blokering af hjemmesider, stop af offentlige ydelser til fremmedkrigere m.v. (herefter *Lovforslaget*), s.94.

⁶ Det fremgår af § 136, stk. 1’s ordlyd: ”*Den, som uden derved at have forskyldt højere straf offentligt tilskynder til forbrydelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 år.*”

⁷ Lovforslag nr. 35 af 13. december 2001, s. 17.

⁸ ”*Den, der offentligt udtrykkeligt billiger en af de i denne lovs 12. og 13. kapitel omhandlede forbrydelser [dvs. terror og andre forbrydelser mod staten], straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.*”

⁹ Lovforslag fremsat i Landstinget den 13. januar 1939, s. 9.

gælder også billigelse af terrorangreb begået i andre lande.¹⁰ Tvivlsomt er det imidlertid, om den ulovlige billigelse skal angå en *konkret terrorhandling*, som § 114 e's bemærkninger hævder, eller om det eks. også er ulovligt at fryde sig over et imaginært terrorangreb. Dette forhold fremstår også uklart, når den eksisterende domspraksis tages i betragtning.

I sagen UfR 2016.3235 H, var den dansk-marokkanske boghandler Sam Mansour tiltalt pga. en række skrifter og Facebook-opslag, han havde delt på nettet. Flere af de passager, som anklageren citerede, tolkede retten som opfordringer til at slutte sig til islamistiske terrorgrupper som al-Qaeda og al-Nusra. Mansour var tiltalt for at have overtrådt både § 114 e og § 136, stk. 2, foruden § 266b (racismeparagraffen) og det generelle tilskyndelsesforbud i § 136, stk. 1. Overtrædelsen af §§ 114e og 136, stk. 2 blev af Østre Landsret vurderet under ét punkt, hvorunder der blev taget stilling til 40 Facebook-opslag og e-mails. Landsretten fandt, at man var nødt til at vurdere de 40 ytringer samlet i forbindelse med § 114 e, hvorefter de alle blev fundet terrorfremmende.¹¹ I forbindelse med § 136, stk. 2, kunne landsretten imidlertid godt sondre mellem de forskellige ytringer, hvorefter enkelte ikke fandtes at overtræde billigelsesforbuddet. Det er imidlertid svært at se, hvad der adskiller de få ikke-billigende ytringer fra de ytringer, der var i strid med § 136, stk. 2. F.eks. var følgende opslag *ikke* en terrorbilligelse: "*JIHAD*" med blodstænkede versaler, fulgt af "*Holy fighting in the cause of Allah or any other kind of efforts to make Allah's word (i.e. Islam) superior*" og "*Jihad is regarded as one of the fundamentals of Islam.*" Til gengæld var følgende opslag en ulovlig billigelse: "*JIHAD is the only way to establish an islamic state and restore the Islamic caliphate*" illustreret med en rytter med sværd og sort flag og med den tiltaltes signatur nedenunder de opslag der var omfattet af tilsigtede var, ifølge dommen, også omfattet af §114e.¹² Sondringen forklares ikke, men landsrettens rationale har muligvis været, at det sidste opslag har en større politisk slagside pga. dets henvisning til stat og kalifat, mens det andet er rent teologisk. Ikke desto mindre bliver der ikke nævnt nogen konkret terrorforbrydelse.

I en anden dom blev tv-stationen Roj TV og deres moderselskab Mesopotamia Broadcast fundet skyldige efter § 114 e.¹³ Roj TV havde bragt talrige optagelser af medlemmer af den kurdiske oprørsgruppe PKK, der fik lov til at tale frit og uden modvejende synspunkter, ligesom at stationen i andre programmer hyldede PKK's angreb og dets ledere. Roj TV havde også programmer, der ikke angik PKK, og stationen var registreret hos Radio- og

---

¹⁰ *Supra*, note 7. s. 17.

¹¹ Østre Landsrets retsbog, s. 55.

¹² *Ibid.*, s. 56-61.

¹³ UfR 2014.1540 H

TV-nævnet. Ikke desto mindre mente både by- og landsretten efter en samlet vurdering, at Roj TV ikke foretog seriøs nyhedsdækning men derimod fungerede som talerør for PKK, der var at regne for en terrorgruppe. Hermed sattes også en grænse for pressens mulighed for at viderebringe terrorpropaganda uden selv at blive inkrimineret.

Både Roj TV's og Mansours advokater indvendte, at deres klienters ytringer blot var sympatierklæringer – som jo er lovlige – men retten afviste i begge tilfælde indvendingen med det argument, at ytringerne indeholdte opfordringer om tilslutning.¹⁴¹⁵ I de to sager om Mansour og Roj TV er det muligt, at udtalelser, der havde været lovlige fremsat i en anden sammenhæng, er blevet vurderet i lyset af de andre mere belastende udtalelser.

Om gældende ret må det således siges, at det er svært at afgrænse, hvorvidt en ytring vil blive betragtet som *fremme af potentiel terror*, *billigelse* af begået terror eller blot som ren *sympatitilkendegivelse*. Det lader til, at fremmede ytringer går videre end blot tilskyndelser, og at billigelser går videre end blot tilfredshed med et faktisk terrorangreb.¹⁶

Justitia har fået aktindsigt i udviklingen i antallet af rejste tiltaler i henhold til § 136 om generel tilskyndelse til forbrydelser og billigelse af terror, hvoraf det fremgår, at der særligt i 2016 er sket en markant stigning i

---

¹⁴ UfR 2014.1540 H (UfR s. 1555): "De viste udsendelser på Roj TV fremstår således ikke som uafhængig, upartisk og kritisk journalistisk virksomhed, men derimod som ren formidling af PKK's budskaber og talerør for PKK. Vi finder, at udsendelserne efter deres indhold, præsentation og sammenhæng ikke kan anses for rene sympatitilkendegivelser som påstået af forsvarerne [...] Vi finder det herefter bevist, at de tiltalte selskaber i hele gerningsperioden har handlet som beskrevet i anklageskriftet, herunder fungerer som talerør for PKK med bl.a. opfordringer til at tilslutte sig PKK og deltage i terroraktioner og med glorificerende omtale af PKK og terroraktioner, og at de tiltalte selskaber herved har fremmet virksomheden for PKK, der er en terrororganisation."

¹⁵ UfR 2016.3235 H (UfR s. 3256): "Landsretten finder herefter, at en række af tiltaltes Facebook-opslag og e-mails set i sammenhæng indeholder en klar og utvetydig opfordring til at kæmpe på al-Qaidas og al-Qaida-affilierede gruppers side mod alle - såvel ikke-muslimer som »frafaldne« muslimer - der ikke bakker op om al-Qaidas og, for så vidt angår Syrien-Konflikten, Nusra-frontens sag, hvorved landsretten i øvrigt bemærker, at der ikke er grundlag for at fastslå, at opslagene generelt knytter sig til konflikten i Syrien. [...] På den baggrund, og da tiltaltes ret til ytringsfrihed som beskyttet af artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention under disse omstændigheder ikke kan begrunde straffrihed, findes tiltalte i forhold til følgende 38 Facebook-opslag og to e-mails at have gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 114 e som beskrevet i anklageskriftet."

¹⁶ Justitia har lavet en grundigere analyse af billigelsesforbuddet: *Analyse: Danmarks kriminalisering af billigelse af terror – brugen af straffelovens § 136, stk. 2*, 16. august 2016.

antallet af rejste tiltaler i henhold til bestemmelsen, ligesom domstolspraksis, som illustreret nedenfor, viser en tendens til, at domstolene i højere grad end tidligere dømmes efter den pågældende bestemmelse.¹⁷

År	1998	2008	2011	2013	2015	2016
Antal	1	1	1	1	3	29

Den samlede statistik for *afgjorte* § 136-sager ser ud som følger. Der skal tages forbehold for sager, som stadigvæk verserer:

År for afgørelse	2004	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Frifundet											3
Delvis betinget dom			1								
Betinget dom								1			7
Dom											4
Bøde											1
Sigtelse grundløs											2
Påtale opgivet	1	1			1	1	2	1		2	15
Andet							1				1

¹⁷ Oplysningerne er indhentet fra politiets sagsbehandlingssystem, hvor hver slags lovovertrædelse bliver oprettet med sin egen kode. Statistikken viser altså, hvor mange sager der blev oprettet i 2016 med koden for § 136. Der skal tages højde for fejlkilder såsom fejlagtigt oprettede/kategoriserede sager. Der henvises yderligere til "[Opgørelse over anvendelse af straffelovens bestemmelser mod ytringer, der fremmer terror og ekstremisme](#)" på Justitias hjemmeside 31.01.17

Således ses et stort spring alene fra 2015 til 2016. Det er ikke muligt at se, hvor mange af sagerne, der angår billigelse efter § 136, stk. 2. Seks sager fra 2016, som Justitia har fået indsigt i, handlede dog alle om terrorbilligelse, herunder flere vedrørende opdateringer på sociale medier, hvor det at poste en smiley efter nyheden om et terrorangreb kan være tilstrækkeligt yderligere til domfældelse.¹⁸

Det bemærkes, at sigtelser efter § 136 fører til straf langt sjældnere end hvad, der er det overordnede gennemsnit for sigtelser om overtrædelse af straffeloven, hvilket kan indikere, at bestemmelsens ordlyd er uklar, og at det derfor er vanskeligt at fastslå grænsen mellem ytringer, der er strafbare, og ytringer som er omfattet af ytringsfriheden. Det problem aktualiseres af lovforslaget.¹⁹

Rigsadvokaten har tidligere oplyst, at der per 29. juni 2015 verserede 7 sager under § 136, stk. 2, og at 5 af disse angik billigelse. Eftersom §136, stk. 2 i vidt omfang overlapper med §114e og indeholder en videre begrænsning af ytringsfriheden i form af den rene billigelse, indikerer stigningen i antallet af tiltaler og domfældelser, at de eksisterende bestemmelser i straffeloven allerede er egnet til at ramme ytringer, der promoverer terror.

3.3 Lovforslagets omfang

Ifølge bemærkningerne til det nye lovforslag gjaldt de to ovennævnte domme så omfattende propagandaudbredelser, at de ikke belyser retstilstanden i mindre omfattende tilfælde. Lovforslaget fastslår derfor *”at en enkeltstående udbredelse af propagandamateriale vil kunne være omfattet af strafansvaret [...] betinget af at der på tidspunktet for udbredelsen har været forsæt til at fremme virksomheden for en terrororganisation mv.”*²⁰ Antallet af faktiske og potentielle modtagere er et tungtvejende kriterie.

Ministeriet vil *”sende et tydeligt signal om, at der er et klart strafferetligt værn mod propaganda, som fremmer terroristernes sag,”*²¹ og for så vidt giver lovforslaget ikke indtryk af at være andet end en uddybning af gældende praksis, der skal fordre politiet til også at gå efter mindre propagandister.

---

¹⁸ Jf. rapporten i note 14 og Justitias analyse *Statusoversigt: Retssikkerhed i Danmark 2016*, 27. december 2016.

¹⁹ Danmarks Statistik: *Kriminalitet 2015* (den seneste version), s. 77.

²⁰ Lovforslaget, s. 94.

²¹ *Ibid.*, s. 44.

Grænsen mellem terrorfremmende propaganda og sympatitilkendegivelser præciseres dog ikke. Justitsministeriet anfører blot: *"Bestemmelsen vil – bl.a. under hensyn til ytringsfriheden – fortsat ikke omfatte rene sympatitilkendegivelser eller tilslutning til eller medlemskab af en terrororganisation i tilfælde, hvor tilslutningen eller medlemskabet alene udtrykker moralsk støtte eller sympati for organisationen."*²²

Straffelovrådet konstaterede da også i en betænkning fra 2016, at der *"reelt ikke er noget rum for en mulig yderligere kriminalisering mellem"* de rene sympatitilkendegivelser og i øvrigt at fremme en terrororganisations virksomhed.²³

Med lovforslaget udvider Justitsministeriet bestemmelsens anvendelsesområde, så det nu også omfatter mindre omfattende tilfælde, ligesom lovforslaget med dets uklare definition af, hvad der opfattes som hhv. "terrorfremmende propaganda" og "rene sympatierklæringer", risikerer at begrænse det materielle område for lovlige sympatitilkendegivelser, eftersom den allerede uklare §114e med lovforslaget gøres endnu mere uklar i forhold til, hvor grænsen skal trækkes mellem terrorpropaganda og straffri sympatitilkendegivelser. Lovforslaget angiver at bruge en uændret definition af propaganda, som værende materiale, der *"forherliger, glorificerer eller anpriser en person, gruppe eller sammenslutning,"* der deltager i terror. Herunder både terroristers eget materiale såvel som opslag, der *"ved hjælp af tekst, billeder og symboler mv. anpriser til terror."*²⁴

Men blot fordi definitionen af propaganda er uændret, betyder det ikke, at forbuddet i § 114 e også vil være uændret, hvis der fremover er en eksplicit henvisning til propaganda. Der er nemlig ingen indlysende forskel på *forherligelse, glorificering og anprisning* på den ene side og på *sympatitilkendegivelse* på den anden side.

Kan man udtrykke sin klare sympati med en terrorgruppe uden samtidig at anprise den? Og i hvor høj grad kan man dele holdninger med en terrorist, før man anpriser til terror?

Denne uklarhed fremgik allerede af Mansour-dommen. Imidlertid bidrager det nye lovforslag kun til at øge forvirringen og styrke formodningen om en mere snæver ytringsfrihed for terrorsympatisører.

---

²² Ibid., s. 46.

²³ Straffelovrådets betænkning nr. 1559 om væbnede konflikter i udlandet, 2016, s. 34.

²⁴ Lovforslaget, s. 93.

Hertil kommer i øvrigt alle udenlandske terrorgrupper, der indgår i en politisk konflikt, som f.eks. Hamas, PKK, FARC og grupper, som for tiden slås i Østukraine. Man kan også forestille sig, at bestemmelsen vil ramme personer, der anpriser PKK/YPG for dets kamphandlinger mod netop IS i Syrien og Irak, hvor disse grupper direkte eller indirekte kæmper på vestlig side.

På EU's senest ajourførte terrorliste af 12. juli 2016 blev 22 grupper og 10 personer beskrevet som terrorister. Terrorlisten er kun vejledende for danske myndigheder (i Roj TV-sagen foretog landsretten en selvstændig karakterisering af PKK's metoder), men den giver et fingerpeg af, hvor bredt et generelt forbud mod terrorpropaganda spænder.

Et så vidtgående forbud mod terrorpropaganda – der går videre end bare at forbyde tilskyndelse og billigelse af konkret terror – risikerer derfor også at ramme mere abstrakte og grundlæggende debatter om ideologi, politik m.v.

3.4 EMRK

Da lovforslaget trods bemærkningerne må betragtes som værende et indgreb i ytringsfriheden, bør det overvejes, om det er i strid med Menneskerettighedskonventionens (EMRK) art. 10 herom. Nærmere, om loven opfylder EMRKs krav til hjemmel og proportion.

EMRK art. 10(1) beskytter den formelle og materielle ytringsfrihed, og art. 10(2) indeholder en række undtagelser. Hjemmelskravet medfører, at indskrænkninger i frihedsrettigheder skal være "*prescribed by law*", og proportionskravet, at de ikke må gå længere end hvad, der er nødvendigt i et demokratisk samfund.

Hvad angår hjemmelskravet, hvorefter en undtagelse skal være "*prescribed by law*", forstås med *law*, at loven både er gyldigt vedtaget og klart nok formuleret til, at borgerne med rimelig sikkerhed kan forudsige retstilstanden og justere deres adfærd. Det er dog ikke et krav, at lovens konsekvenser skal være forudsigelige med "*absolute certainty*",²⁵ hvorfor der kan overlades et skøn til domstolene. Sagen *Altug Taner Akcam mod Tyrkiet* vedrørte et tyrkisk forbud mod at besudle landet, som Tyrkiet havde modereret efter omfattende international kritik. Trods ændringerne fandt EMD, at selvom målet om at beskytte værdier og institutioner var acceptabelt, var forbuddet "*as interpreted by the judiciary [...] too wide and vague and thus the provision*

---

²⁵ Sunday Times mod Storbritannien, 1979, præmis 49.

*constitutes a continuing threat to the exercise of the right to freedom of expression.*²⁶ Borgerne kunne altså ikke forudsige konsekvenserne af deres adfærd i forhold til loven. Der kan stilles spørgsmål ved, om det nærværende forslag lever op til dette kvalitative hjemmelskrav, da grænsen mellem sympatitilkendegivelser og anprisninger er så elastisk, at man ikke nødvendigvis kan forudsige, hvor den vil blive lagt i fremtidige sager. Alene ordet "fremme" er for usikkert et kriterium, eftersom mulighederne, hvorpå en ytring teoretisk kan "fremme" terrorisme, er svær at afgrænse.

Hvad angår omfanget af et propagandaforbud, har Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) påpeget, at den politiske debat kun må begrænses meget lidt, og at der skal være et umiddelbart incitament til vold eller had, før det kan medføre straf – et af retten formodet bagvedliggende motiv er således ikke nok.²⁷ Dog har EMD i et tilfælde fundet det i overensstemmelse med art. 10(2), at en fransk bladtegner blev dømt for en satiretegning, der billigede 11. september, hvorfor medlemsstaterne må antages at have en vis skønsmargin i sådanne sager om national sikkerhed.²⁸

I en anden sag har EMD accepteret at, en tyrkisk dom over en mand, der udtrykkeligt havde støttet PKK, omend han havde taget afstand fra massakrer. EMD mente, at en sådan støtteerklæring er for tvetydig, idet vold er en del af PKKs midler. Herudover var det aktuelle trusselsniveau en relevant kontekst, og manden havde udtalt sig samtidig med voldelige PKK-aktioner andre steder i landet.²⁹

Hvad angår et forbud mod propagandistiske symboler, hvilket også er omfattet af lovforslaget, har EMD i to tilfælde kritiseret afgørelser truffet efter Ungarns lov mod totalitære symboler. Det indgik dog i EMDs præmisser, at de strafbare symboler kunne tolkes på forskellige måder,³⁰ og det kan således ikke udelukkes, at *entydigt* propagandistiske symboler ifølge EMRK godt må forbydes.

Det kan med andre ord godt være i overensstemmelse med EMRK art. 10(2) at forbyde terrorpropaganda, hvis forbuddet er proportionelt nok til ikke at ramme harmløse eller rene politiske ytringer (som defineret af EMD). Den foreslåede § 114 e er altså i sig selv næppe i strid med proportionalitetsprincippet i EMRK, men afhængig

---

²⁶ Altug Taner Akcam mod Tyrkiet, 2011, præmis 93.

²⁷ Öztürk mod Tyrkiet, 1999, præmis 66-68. Sagen angik en bog, der priste stifteren af det tyrkiske kommunistparti, og da den pågældende stifter blev regnet for terrorist, blev bogens forfatter dømt efter en tyrkisk anti-terrorpropagandalov.

²⁸ Leroy mod Frankrig, 2008.

²⁹ Zana mod Tyrkiet, 1997, præmis 58-59.

³⁰ De to sager er Vajnai mod Ungarn (ang. en rød stjerne), 2008, præmis 56-58, og Fáber mod Ungarn (ang. et "árpád-stribet flag), 2012, særligt præmis 13-14.

af, hvordan bestemmelsen bliver håndhævet, kan det være tvivlsomt, om forbuddet er skarpt nok afgrænset til i konkrete sager at leve op til proportionskravet, såfremt det nuværende anvendelsesområde udvides. *Zana*-sagen tyder dog på, at rene sympatitilkendegivelser *også* kan være strafbare, hvis de fremsættes i tider, hvor den pågældende terrorist udgør en reel trussel, som det i øvrigt gør sig gældende for f.eks. ISIS i forhold til Danmark.

4. Konklusion og anbefaling vedrørende terrorpropaganda

4.1 Konklusion

Lovudkastet kriminaliserer udbredelse af propaganda, der fremmer terrorisme. På trods af lovforslagets intention om at ville friholde rene sympatierklæringer, medfører lovforslagets uklarhed og manglende afgrænsning en risiko for, at sådanne sympatierklæringer bliver omfattet i konkrete sager. Lovforslaget er næppe i sig selv uforeneligt med EMRK ud fra en proportionalitetsvurdering, men dets uklarhed medfører en risiko for, at det ikke lever op til legalitetsprincippet i EMRK. Afhængig af lovforslagets håndhævelse kan det også risikere at krænke EMRKs proportionalitetsprincip i konkrete sager.

4.2 Anbefalinger

Det foreslås, at lovforslaget afgrænses til at gælde materiale, internetsider og personer, der har tilknytning til lande/organisationer, som Danmark er i væbnet konflikt med. På den måde afgrænses forbuddet til at omfatte terrorpropaganda, der fremmer ISIS, som Danmark er i væbnet konflikt med i Syrien og Irak, men vil ikke ramme andre terrorrelaterede organisationer, som ikke truer Danmark. Netop fordi Danmark er i væbnet konflikt med ISIS; at gruppen truer Danmark og allierede; og at dens onlinepropaganda er mere sofistikeret og effektiv end nogen anden terrorbevægelses, er der stærke argumenter for at vedtage videregående begrænsninger af ytrings- og informationsfriheden end ellers.

Konkret vil det kunne gøres ved at ændre *landsforræderparagraffen* – straffelovens § 101 a ved at indsætte et stk. 3, hvorunder det gøres strafbart at dele terrorpropaganda, vedrørende grupper, eller som sympatiserer med grupper, som Danmark er i væbnet konflikt med. Den specifikke ordlyd kunne eksempelvis lyde, som følger: "Stk. 3. Den som under væbnet konflikt, i hvilken den danske stat er part [udbreder

propagandamateriale, der] fremmer formålet for en fjendtlig væbnet styrke [, eller dennes allierede], som kæmper mod den danske stat, straffes med fængsel indtil seks år.”

Bestemmelsen vil ikke skulle finde anvendelse, når spredningen eller delingen sker som led i en demokratisk debat, herunder med henblik på at dokumentere ekstremistiske holdninger, eller afbalanceret nyhedsdækning, og det bør således indarbejdes i lovbemærkningerne, hvad der konkret bør lægges vægt på i denne vurdering. Formålet med bestemmelsen bør være at kriminalisere spredning af terrorpropaganda til fordel for parter, som kæmper mod den danske stat, og bestemmelsen skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

Netop denne afgrænsning er indsat i straffelovens § 101 a for så vidt angår tilslutning, herved og tilskyndelse til at tilslutte sig en fjendtlig væbnet styrke, der under en væbnet konflikt kæmper mod Danmark. Ved at ændre § 101 a ville man sikre, at man langt mere præcist kan ramme den propaganda og de internetsider, der udgår fra ISIS og deres sympatisører, og samtidigt afspejle, at der i tilfælde af væbnet konflikt er videre rammer for at begrænse ytringsfriheden, men at det uden for sådanne exceptionelle tilfælde ikke skal være strafbart alene at dele materiale fra terrororganisationer, hvis delingen ikke ledsages af en mere aktiv tilskyndelse eller billigelse af terrorhandlinger. Dermed vil justitsministerens forslag være mere klart, forudsigeligt og proportionalt, hvilke faktorer også er afgørende i forhold til foreneligheden med Danmarks internationale forpligtelser under Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10, der beskytter ytrings- og informationsfriheden.

Det anbefales i øvrigt, at der bliver indført såkaldte solnedgangsklausuler, der fastsætter en udløbsdato for lovændringerne, således at indgreb ikke danner præcedens, men kun anvendes i den specifikke situation, som den nuværende terrortrussel fra ISIS udgør. Solnedgangsklausuler blev bl.a. brugt ved ændringen af pasloven i 2015.

5. Blokering af hjemmesider

Justitsministeriet vil også indsætte en ny § 791 d i retsplejeloven, som vil give politiet beføjelser til at blokere hjemmesider, som antages at overtræde de af straffelovens bestemmelser, som er undergivet offentlig påtale.

Mere konkret skal politiet indhente en kendelse, hvorefter de kan påbyde internetudbydere til at sætte en såkaldt DNS-blokering, der afspærrer danske besøg på hjemmesiden. Der skal om muligt ske underretning til domænets lejer,³¹ men blokeringen kan godt ske uden dennes medvirken. Vedkommende kan til enhver tid forsøge at få kendelsen omstødt, så blokeringen fjernes.

Særligt ISIS har effektivt formået at anvende internettet i hvervningsøjemed, og det er derfor også relevant, at politiet er i besiddelse af de nødvendige redskaber til at imødegå dette³². Samtidig er det dog vigtigt, at sådanne indgribende tiltag vurderes at ville få en reel effekt i praksis frem for blot af have karakter af symbollovgivning.

5.1 Gældende ret

I øjeblikket har politiet ikke mulighed for at fremtvinge digitale blokeringer. Der findes dog en praksis i forbindelse med børneporno, hvor politiet underretter internetudbydere om børneporno-sider, som udbydere derpå blokerer frivilligt. Altså en aftaleordning, der afhænger af internetudbydernes samarbejdsvilje.

En anden indgrebsmulighed på internettet er beslaglæggelse, hvilket vil sige, at politiet i forbindelse med en større straffesag overtager administrationsadgangen til en hjemmeside. Det fremgår af retsplejelovens § 803, at genstande, der spiller en rolle i en strafferetlig efterforskning, kan beslaglægges, uanset hvem de tilhører. Beslaglæggelse er et indgreb, der finder sted *under* en straffesag, hvorved mulige beviser inddrages af politiet ved kendelse – eventuelt med henblik på konfiskation, når sagen er overstået.

Højesteret har fastslået, at hjemmesider er blandt de genstande, som kan beslaglægges.³³ Imidlertid støder politiet ifølge det nærværende lovforslags bemærkninger ofte på problemer, når de vil beslaglægge udenlandske hjemmesider, fordi det kræver, at de lokale myndigheder samarbejder.³⁴

---

³¹ Lovforslaget, s. 50.

³² F.eks. ifølge det amerikanske efterretningsapparat FBI <https://www.fbi.gov/news/testimony/isil-online-counter-terrorist-radicalization-and-recruitment-on-the-internet-and-social-media>

³³ UfR 2007.1831 H om en hjemmeside, der antoges at yde finansiel støtte til PFLP og FARC.

³⁴ Lovforslaget, s. 47.

5. 2 Den foreslåede lov

De foreslåede blokeringer er anderledes fra beslaglæggelser. For det første kommer politiet ikke til at administrere hjemmesiden. De får blot sat en digital afspærring, der forhindrer besøg. For det andet kan blokeringerne iværksættes umiddelbart og for sig – de behøver ikke være et skridt i en større, verserende straffesag. For det tredje må blokeringerne formodes at fungere i ubestemt tid, mens en beslaglæggelse er en midlertidig rådighedsberøvelse, der kun varer, indtil en straffesag er overstået, hvis der ikke her fældes dom om konfiskation. For det fjerde kan politiet gå efter udenlandske hjemmesider, som ikke kan forbindes til en forbrydelse begået i Danmark – udover at deres indhold vurderes at stride mod dansk lov.

Endelig fremgår det også af bemærkningerne, at PET skal have en ny enhed, som skal overvåge og fjerne "*voldeligt ekstremistisk online-materiale*", ligesom der skal etableres et blokeringsfilter mod udenlandske hjemmesider, der spreder "*terrorpropaganda mv.*"³⁵

Selve betingelserne for blokeringsindgreb skal "*i vidt omfang*" være de samme som for beslaglæggelser og edition, hvilket vil sige en kendelse baseret på en begrundet antagelse om forbrydelse, ligesom indgrebet i øvrigt skal være egnet og proportionalt med sagens betydning og den modvejende ulempe.³⁶ Pga. det potentielt omfattende anvendelsesområde skal politiets ressourcer også prioriteres,³⁷ og i øvrigt skal de gældende beslaglæggelsesregler foretrækkes, når disses metode "*vurderes praktisk anvendelig.*"³⁸ Det fremgår dog ikke direkte af den foreslåede § 791 d, at den kun skal gælde for udenlandske hjemmesider.

Ikke desto mindre virker det sandsynligt, at digitale blokeringer – ud fra de beskrevne forskelle – vil og kan blive foretaget hyppigere end digitale beslaglæggelser, eftersom loven både direkte retter politiets opmærksomhed mod nettet, og eftersom der, som nævnt, ikke behøver at være en forbindelse til en sideløbende efterforskning – blokeringskendelsen kan begæres uden videre, hvis politiet støder på en mistænkelig hjemmeside, uanset om de har tænkt sig at følge indgrebet op med en straffesag mod sidens bagmand.

---

³⁵ Ibid., s. 48.

³⁶ Ibid., s. 49.

³⁷ Ibid., s. 50.

³⁸ Ibid.

Det lader i øvrigt ikke til, at hjemmesidens lejer får nogen mulighed for på forhånd at udtale sig og undgå kendelsen og den efterfølgende blokering: *”Politiet forudsættes endvidere at underrette lejeren af den hjemmeside (registranten), som retten har givet tilladelse til at blokere. Indeholder hjemmesiden ikke kontaktoplysninger og kan politiet ikke umiddelbart fremskaffe disse oplysninger på anden vis, kan underretningen undlades.”*³⁹ Det er således ikke en forudsætning, at lejeren underrettes inden rettens tilladelse.

Lejeren må derefter nøjes med muligheden for efterfølgende at kære til retten eller rette sig efter indgrebet og fjerne det indhold, som fremprovokerede beslutningen. Blokeringen skal nemlig løftes, hvis og når politiet sidenhen finder ud af, at grundlaget ikke længere er der. Politiet har dog ikke pligt til selv at undersøge dette.⁴⁰

Dette kan skabe en ”skyd-først-spørg-senere”-praksis, hvor blokeringer bliver foretaget på overfladiske antagelser pga. behovet for hurtigt at skjule ulovligt indhold for offentligheden, hvorefter den grundige bevisførelse udskydes til en eventuel kæresag. Der kan også skabes en tendens, hvor borgere efterkommer materielt tvivlsomme afgørelser for hurtigt at få fjernet blokeringer fra deres hjemmesider.

Herudover taler det også for en høj anvendelsesfrekvens, at blokeringsloven ikke blot angår overtrædelse af terrorparagrafferne, men derimod omfatter hele straffeloven. I bemærkningerne berettiges dette brede spektrum med, at reglerne om beslaglæggelse også gælder alle forbrydelser – endda forbrydelser uden for straffeloven, hvorfor den foreslåede § 791 d som sådan er smallere, da den ikke også gælder særlovene. Bemærkningerne nævner i den forbindelse nogle andre digitale forbrydelser end terror, som Justitsministeriet finder oplagt til blokering, nemlig digitale sexkrænkelser, trusler (§ 266), chikane af offentligt ansatte (§ 119 a) og visse forhånende og nedværdigende udtalelser (§ 266 b, ”racismeparagraffen”).

5.3 Ytringsfrihed og blokeringsforslaget

At lade bestemmelsen ramme så bredt, og med udtrykkeligt fokus på §§ 119 a og 266 b, medfører en praktisk risiko for, at den vil blive brugt unødvendigt indgribende eller vilkårligt, ligesom bestemmelsens anvendelsesområde hermed udvides til at dække langt flere og mindre alvorlige forhold end terrorrelateret materiale, som var den oprindelige hensigt med bestemmelsen.

---

³⁹ Ibid., s. 96.

⁴⁰ Ibid.

Straffelovens § 119 a om krænkelse af offentligt ansatte blev indført i 2016, og der foreligger derfor endnu ingen eksempler på dens brug i praksis. § 119 a beskytter alle offentlige ansatte og omfatter således både betjente og sygeplejersker såvel som politikere og embedsmænd mod krænkelse ved direkte kontakt og forfølgelse samt mod chikane i tredjeperson – f.eks. ved hjemmesider, hvor offentligt ansatte hænges ud.⁴¹

Af bemærkningerne til § 119 a fremgår det, at det *”vil i en række tilfælde kunne være vanskeligt at bevise, at betingelserne for, at bestemmelsen finder anvendelse, er opfyldt. Det vil f.eks. kunne være tilfældet med telefonopkald og visse opslag på sociale medier mv.”* Den skal ikke forhindre adfærd, som har karakter af en ytring beskyttet af EMRK art. 10.⁴²

Bemærkningerne oplyser i den forbindelse, at der efter EMDs praksis er en højere tolerance for polemiske ytringer, der fremsættes over offentligheden i medier, end ytringer der fremsættes direkte til den pågældende embedsmand, ligesom EMDs praksis øger adgangen til at ytre sig skarpt og polemisk mod embedsmænd og politikere.⁴³

Bestemmelsen rummer med andre ord mange gråzoner, hvilket også kan siges om straffelovens § 266 b, som har foranlediget en usikker retspraksis. F.eks. UfR 2016.3158 ØL, der viste uenighed mellem landsret og byret i den vanskelige teoretiske sondring mellem religion og ideologi.⁴⁴

Ang. mindre tilfælde fremgår det af bemærkningerne, at i *”de tilfælde, hvor det ulovlige materiale på en hjemmeside alene udgør en mindre del, kan politiet fortsat tage kontakt til lejereren af hjemmesiden for at gøre opmærksom på, at siden – efter politiets opfattelse og eventuelt også efter lejerens egne retningslinjer – indeholder ulovligt materiale.”*⁴⁵

Herved kan loven få en såkaldt *chilling effect*, fordi den indirekte kan formindske folks adgang til at ytre sig på nettet, hvis den skaber en overforetagsom internetsensur, i form af at politiet henvender sig til lejere af hjemmesider med advarsler, selvom det juridiske grundlag måske er tvivlsomt.

---

⁴¹ Lovforslag nr. 73 af 9. november 2016, s. 11: *”Udtrykket chikane skal forstås bredt [...] herunder offentliggørelse, af private personoplysninger mv.”*

⁴² Ibid.

⁴³ Ibid., s.12.

⁴⁴ UfR 2016.3158 ØL, hvor Landsretten frifandt en mand, der af byretten var blevet dømt for at have sammenlignet ideologisk islam med nazisme.

⁴⁵ Lovforslaget, s. 97.

Det bemærkes, at loven ikke indfører nogen egentlig juridisk indskrænkning i ytringsfriheden. Straffeloven vil være den samme, og de begrænsninger, som allerede findes, vil være de regler, som den foreslåede bestemmelse vil operere efter. For så vidt at reglen ved at lette adgangen til at foretage digitale indgreb også øger omfanget heraf, vil der dog være en tilsvarende risiko for uregelmæssige eller unødvendige indgreb, idet uklare regler som §§ 119 a og 266 b kan give anledning til sager, hvor mistankegrundlaget er usikkert. Det forhold, at blokeringer kræver retskendelse udgør dog en væsentlig retssikkerhedsmæssig garanti, der givetvis vil forhindre misbrug og en alt for lempelig håndhævelse af bestemmelsen.

Selvom forslaget ikke formelt vil medføre yderligere materielle indskrænkninger af ytringsfriheden, vil det begrænse *informationsfriheden*, der også er beskyttet af EMRKs art. 10(1). EMD har i to tilfælde kritiseret tyrkiske internetblokeringer for at være for uproportionelle, idet de også spærrede lovlige internetsider.⁴⁶ Som en mere perifer retskilde har FN's vicegeneralsekretær for menneskerettigheder udtalt, at "*there are no permissible limitations on the right to freedom of opinion. Limiting access to certain information, including by blocking access to websites, social media, may constitute an interference with the right to hold and form an opinion and to seek information,*" samt, at tiltag mod alle former opildnende ytringer ("*incitements*") i form af blokeringer ofte vil være i strid med menneskerettighederne.⁴⁷

5.4 Karakter af symbollovgivning

Ud over de retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved etablering af blokeringsfiltre, eksisterer der også visse praktiske forhold, som vanskeliggør brugen af DNS-filtre.

For det første kan de omgås med forholdsvis lethed, hvis internetbrugere installerer software, der narrer blokeringen til at tro, at de befinder sig i et andet land end Danmark.

For det andet kan de kun bruges til at blokere hele sider. Hvis man f.eks. er ude efter én specifik Facebook-bruger, skal man – som stat – blokere hele Facebook i Danmark for at ramme vedkommende, eftersom man ikke kan blokere en del af Facebook. Denne vanskelighed erkender Justitsministeriet og medgiver, at det vil være "*et uproportionelt indgreb at blokere hele det sociale medie [med et meget stort antal brugere], uanset*

⁴⁶ Se hhv. Yildirim mod Tyrkiet (2012) og Cengiz m.fl. mod Tyrkiet (2015).

⁴⁷ *Statement by Ivan Simonovic, Assistant Secretary-General for Human Rights, at the Counter-Terrorism Committee event to mark the 10-year anniversary of the adoption of Security Council resolution 1626, 2005.*

Det bemærkes, at de menneskerettigheder, som Simonovic henviser til ikke er EMRK, men FNs konvention om borgerlige og politiske rettigheder, som Danmark også har indgået.

at der er tale om en grov lovovertrædelse fra en enkelt brugers profil.”⁴⁸ Man må dog forestille sig, at selve vedtagelsen af loven og dens anvendelse på mindre sider kan påvirke kæmpemedier som Facebook, Twitter og YouTube til at optrappe deres egen filtrering.

Det andet praktiske problem medfører også principielle overvejelser i de tilfælde, hvor sider er små nok til, at indgrebet vil være proportionelt. Hvis det f.eks. er en blog eller en privat internetavis, hvor kun et par få indlæg anses som ulovlige, vil blokeringen alligevel spærre alle indlæg. Det gør for det første indgrebet strengere end nødvendigt, og det betyder for det andet, at besøgende – der bliver præsenteret med en blank skærm og en henvisning til straffeloven – vil gå ud fra, at alt på hjemmesiden var ulovligt.

De praktiske forhindringer betyder, at terrørsympatisører kan undslippe indgreb ved at installere software mod blokeringer eller bruge sider, som er urørligt store.

En tredje omstændighed er, at ISIS-propagandister allerede og i øget omfang vil kommunikere via krypterede fora på *apps* som Telegram og WhatsApp som politi og efterretningstjenester ofte ikke kan tilgå.⁴⁹

De store praktiske udfordringer med anvendelsen af blokeringsfiltre rejser spørgsmålstegn ved, om bestemmelser i praksis vil være et effektivt redskab eller i højere grad vil få karakter af symbollovgivning.

6. Konklusion og anbefaling vedrørende blokeringer

6.1 Konklusion

Hjemlen til at blokere hjemmesider medfører en risiko for en markant stigning i omfanget af internetblokeringer og udgør en begrænsning af informationsfriheden. Henset til lovens særdeles brede anvendelsesområde og dens forventeligt begrænsede effekt synes lovforslaget at gå videre end nødvendigt af hensyn til lovforslagets ønske om at imødegå terrorpropaganda, og kan dermed risikere også at blive brugt på ytringer, der ligger i grænsefeltet mellem eks. politik og forhånende og nedværdigende ytringer.

---

⁴⁸ Lovforslaget, s. 97.

⁴⁹ Nico Prucha: *IS and the Jihadist Information Highway – Protecting Influence and Religious Identity via Telegram*, s. 8f

6.2 anbefalinger

Det anbefales, at bestemmelsen, som giver mulighed for blokering af hjemmesider, knyttes op på straffelovens 101a og § 114-114j, så bestemmelsens anvendelsesområde bliver afgrænset til at omfatte hjemmesider med terrorindhold og landsforræderi, og ikke andre mildere strafbare forhold, hvor et sådant skridt vil virke uforholdsmæssig vidtgående.